

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. november 3.

Csütörtök.

XXIII évfolyam 88. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyszámára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetmények külön díjtétel szerint.
Nyilttér sora 30 fillér.
A hirdetmények s nyilttér díja előre fizetendő.

Államháztartásunk.

(Ü. L.) Megnyugvással veszi az ország tudomásul, hogy az 1905. évi költségvetésben sem lesz deficit. Pedig az 1905. évi költségelőirányzat nagy és nehéz munka volt. Teherként nehezedett rá egyrészt a mult esztendei törvényen kívüli állapot, mely némely bevételekben jelentékeny visszaeséseket idézett elő s a kalkulusokat hosszabb időre megzavarta; másrészt az idei kedvezőtlen termés, a melynek visszahatásával az állami bevételekre okvetetlenül számítani kellett. És így jól mondta Lukács László, a mivel expozéját bevezette, hogy soha nagyobb ovatosságra, mérséklésre és körültekintésre nem volt szükség, mint ennek a költségelőirányzatnak összeállításában. S mégis a fejlődésnek nyomait látjuk a költségvetésben!... Sehol erőszakkal visszaszorított!, elhanyagolt, mellőzött vagy letöredezett igényeket. Hanem a böles és ökonómikus beosztást a jó, hasznos és okvetlen szükséges kiadásokban és a jobb időkre elhalasztható másod vagy harmadrendű igényekben.

Igy jött végre a következő eredmény: a rendes kezelésnél a kiadás = 1,067,865,273 korona..... bevétele: 1,101,557,267 korona..... Fölösleg tehát = 33,691,994 korona. Ellenben a rendkívüli kezelésnél: 170,016,165 korona átmeneti és

beruházási kiadással = 136,522,582 korona rendkívüli bevétele áll szemben, vagyis 33,493,583 korona hiány mutatkozik. Együtt véve a rendes és rendkívüli kezelést: 1,237,881,438 korona összes kiadással = 1,238,079,849 korona bevétele áll szemközt, vagyis végeredményben = 198,411 korona felesleg mutatkozik.

A rendes kiadásokban nagy összegek esnek, tehát huszonkét millió felüli korona esik az állami alkalmazottakra, az 1904. évi törvényeikk alapján megillető pótlékokra, az államvasuti alkalmazottakal átvárazakozási idők leteltével megillető fokozatos előléptetés végrehajtására és a vár-megyei alkalmazottak illetményeinek kiegészítésével felmerült szükségletre. Emelte a kiadást az oly tételek is mint pl. a magyar királyi államvasutak hálózatának a kibővítése, a nem állami középiskolák segélyezése, a községi valamint a hitfelekezetek által fentartott elemi iskolákban működő tanítók és tanítónők fizetése, a lelkészi jövedelem kiegészítése, a vármegyei pénztári és számvérősegi teendőinek ellátása, a közös hadsereg katonai nevelő és képző-intézetinél magyar honos ifjak részére létesített 250 állami alapítványi szülői törvényeikk végrehajtása. Minden tárcánál emelkedtek a kiadások, a miknek részletezését én itt mellőzöm s sok szám kiírása miatt; de az öröndetes jelenség,

hogy a keresk. ipari tárcá rendes kiadásai hét millió koronával emelkedtek, a földmívelésügyé meg két millióval. Ez az ország anyagi helyzetének előbb vitelére szolgál, valamint a rendkívüli beruházási költségek is. Az meg kulturánk fejlesztésére szolgál, hogy a vallás- és közoktatásügyi tárcá rendes kiadásai közel hét millió koronával emelkednek, melyből a népnevelési intézetek szükséglete összesen 4,287,250 koronával emelkednek.

De bármily öröndetes is a deficit kikerülése, azért szemelőtt kell tartania a pénzügyminiszter által jelzett takarékoság és szigorú ovatosság a pénzügyi politikában kell, hogy most domináló szempont maradjon. Pénztári készleteinket, a melyeket a kedvező évek eredményei teremtetek meg, már jócskán igénybe vettük s gondoskodnunk kell, hogy az államháztartásnak ezen tartalékai újból megerősödjenek, hogy ezek a készletek újból kiegészíthessenek. Ez pedig csak az által történhetik meg, ha legközelebbi jövőben szintén ovatosak leszünk, minél kevesebb igényt támasztunk és minél kevesebb követeléssel lépünk fel az állammal szemben. Bizonyos időre van szükségük állami bevételi forrásainknak arra, hogy visszanyerjék előbbi fejlődőképességeiket és rugalmasságukat, a mi normális viszonyok között bizonynyal be fog következni. Az

TÁRCA.

A Margit-dalokból.

Irta: Ábráangi Emil.

I.

Mint a forrás, felszökellő,
Este támadt gyöngye szellő,
Rózsán bolygó fuvallom,
Halk fohász, mely égre lendül:
Ugy ömlik ki a szivemből
Minden rólad irt dalom.

Hány ember tör hatalomra,
Hányat üz a dicsvágy szomja,
Rang s pénzvágytól hány beteg!
Nem dicsekvés, hogyha mondom:
Kacagok e sok bolondon,
Mig szemedbe nézhetek!

Ők nem tudják mi a béke,
Mi az összhang üdvössége,
Édes álom, hosszú csók...
Mi a fészek, hol kettecskén
Élhetünk „csicsergő fecském”,
S oldalunkon a fiók.

Nagyszerű a végtelenség,
Csupa nagyság, csupa fenség
Mig az ember — semmi, por!...

De világok milliója
Azt a szívet nem pótolja
Mely híven szívünkre forr!...

II.

Amit megírtam sok, sok év előtt,
Látom, valóra válik:
Káróltve járjuk a világot át
Együtt leszünk halálig.

De még ne jöjjön a komor halál,
Hogy minket elszakasszon!
Legyek vidám, mosolygó öreg ur
S te bájos öreg asszony.

Szívünk viruljon késő ősszel is
Mint délvidéki rózsafának ága!
Tanítsunk hűtlen, hervadt ifjúkat
Hű szerelemre, örök ifjuságra!...

A férj hiusága.

Irta: Szomaházy István.*

Elérkeztünk tehát ahhoz a fejezethez, amely-nél öreg tanítómesterünk csak bizonyos szégyenér-zettel tudja folytatni a prelegálást, mert hiszen —

*) Mutatvány a kiváló íróknak „Előadások a feleségképző akadémián” című most megjelent kötetéből.

bár jóval túl van az udvarlók becikkelyezett életkorán és a szakálla fehér, mint a frissen hullott decemberi hó — ő is csak férfi, aki röstelli a gyöngeségeket, amelyeket a böles természet az ő erősebbnek mondott, de voltaképpen igen puha nemébe beleoltott. Mivel azonban a bűnnek, miként a szentek könyvei írják, első expialása a beismerés, s mivel ez előadásoknak mégis csak az a végső céljuk, hogy Kegyeteket, kisasszonyok, az élet minden fordulatára előkészítsék, ime, félretereszek minden szégyenkezést s hibozás nélkül beismerem, hogy a régi szólásmód, amely az asszonyok hiuságáról beszél, hazug frázis; mert a férfinél hiubb istenteremtése aligha jár ezen a tökéletlen földgömbön.

Kedves kisasszonyok, vegyék elő most azt a diktandó füzetet, melybe az igazi aranyigazságokat jegyezni szokták, s írják bele és húzzák kétszer alá ezt az axiómát: az a boldog férfiú, aki Kegyeteknek egy hosszú életen át a karját fogja nyújtani, minden körülmények között a legbölesebb, legfurfangosabb, legnagyobb szívű és leggeniálisabb egyéniség mindazok között, akik csak valaha, Ádám apánk óta, a földi létet megjelenésükkal boldogították. Nem abszolút lángész, de a Kegyetek szemében föltétlenül az. Vagyis még helyesebben: habár szentül meg lennének győződve a felől, hogy görögös frizurájuk alatt százszor annyi bölesesség lakik, mint amennyivel a jó Isten szeretett hitestársukat megajándékozta, mindig a bámulat lelkes pillantásával kell fölneézniök az ő kopasz vagy dufürtű fejére.

állam háztartás ma már nem oly rugékony, mint néhány év előtt volt. Csaknem a végletekig feszítettük már ahurt!... Időt kell engedni, hogy az általános gazdasági viszonyok javulása új erőt, új rugalmasságot adjon államfinanciáinknak, nehogy egyszer arra ébredjünk, hogy szükségleteinket nem vagyunk képesek normális úton fedezni. Lukács László a tizedik költségvetést terjeszté elő, az ő zseniálitása és mély belátása megóvta eddig az országot a deficittől: de nem árt budget beszédét megszívlelni, amikor óva inti az országot, a további követelésektől az állammal szemben. Ha egyszer megbillen az egyensúly, akkor gurulni fog az ország letelé.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház okt. 28-iki ülésén Lukács László pénzügyminiszter előterjesztette az 1905. évi költségvetést, mely 1.238.079.849 korona bevétellel szemben 1.237.881.438 korona kiadást mutat ki.

Lukács László pénzügyminiszter hosszabb beszédben ismertette az 1903. évi zárszámadást és ennek során kimutatta, hogy az 1903. évi deficit 43 millió korona, mely deficitből 22 millió korona esik az exlex rovására.

Beszéde végén kijelentette, hogy a most előterjesztett 1905. évi költségvetés szigorúan reális és kérte ennek elfogadását.

Ezután következett a Rába szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

A tárgyalás során felszólaltak Szabó István és gróf Batthyányi Tivadar; mindketten a javaslat ellen beszéltek.

Okt. 29 én folytatták a Rábaszabályozásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A tárgyalás során felszólaltak: Bolgár Ferenc, aki védelmezte a javaslatot. Utána Kubik Béla, Rakovszky István, Günther Antal, akik mindannyian a javaslat ellen beszéltek.

Ezután az elnök azt a javaslatot terjesztette elő, hogy csütörtökig a képviselőház ne tartson ülést, akkor pedig folytatja a Rábaszabályozásról szóló törvényjavaslat tárgyalását.

A képviselőház az elnök ezen indítványát elfogadta.

A nemzetiségi pénzügyintézetek székelyföldi akciója.

E címen tartott f. hó 27-én felolvasást Barabás Endre, áll. tan. kép. tanár (Kolozsvár) a Magyar Közgazdasági Társaság ülésén, Bpsten.

A felolvasás beszámolója tulajdonképpen, melyben felolvasó 1901. és 1902-ben gyűjtött és Udvarhely megye eladósodási viszonyaira vonatkozó adatait hozza nyilvánosságra.

Mikor 1901. év őszén az udvarhelymegyei „Székelykerületi első Takarékpénztár” három évtizedes áldatlan működése után, megbukott, a megye területén 8000 székely családot fenyegetett a pusztulás. A nagy csapás közepette, mint a hulló szagra a hollók, elsőként tüntek fel a nemzetiségi — oláh és szász — pénzügyintézetek, hogy megmentsék a székelyt. Az oláh és szász pénzügyintézetek feltűnése akcióba lépése ösztönözte Barabás Endrét, mint akkori székelykerületi tanárt — kieszemtanuját volt Udvarhely megye székely kisgazdái akkori rettenetes helyzetének ép úgy, mint az ellenséges indulatú nemzetiségi pénzügyintézetek gyanús segélynyújtásának, — arra, hogy telekkönyvi adatokat gyűjtson úgy az eladósodásról, mint a nemzetiségi pénzügyintézetek székelyföldi akciójának mérvéről.

A gyűjtött adatok a kereszturi járás 49 községére vonatkoznak s az 1883—1901 ig terjedő éveket ölelik fel; míg az Emke által gyűjtött, ide vonatkozó adatok az egész megye területére és 1890—1901. évekre vonatkoznak.

A 49 székely község jelzőlog kölesőne a jelzett 19 év alatt 4,509.000 koronát tett ki, miből a nemzetiségi bankokra 1,587.000 korona esett. Elégző jellemző, hogy csak hűt község volt olyan a 49 közül, a tiszta magyar járásban, melyek nem vették még igénybe az idegen pénzt. A magyar földet terhelő 1,587.000 korona nemzetiségi pénzből a szász pénzügyintézetekre esett 1,147.000 korona, az Albina oláh pénzügyintézetre pedig 440.000 korona.

Az egész megye területén az utolsó 12 évre (1890—1901.) alatt nyolc nemzetiségi oláh és szász pénzügyintézet összesen 2,110.000 koronát helyezett el, betáblázva magyar kis- és középbirtokokra, miből csak a „Nagyszebeni ált. takarékpénztár”-ra csaknem egymillió esett.

Érdekes adatokkal világítja meg fölolvassó a kölcsönzési módokat, az eljárás gyorsaságát, melyekkel a magyar pénzügyintézetek a versenyt fölvenni még nem voltak képesek. — Fölhözött Barabás egy esetet, mikor egy 277 k. holdas ősrégi, udvarhelymegyei magyar birtokot az Albina úgy juttatott az oláh kisbirtokosok kezére, hogy a vételár 95 (kilencvenöt) százalékát hitelezte jelzőlogkölesőn gy-

nánt a birtokra, az adásvételi szerződés kelte előtt egy nappal. E körülmény annál szomorúbb, mert ugyanezen birtokot egyik érdekelt község székely lakói is meg akarták venni, de nekik nem volt „Albina”-juk s nem volt a ki szövetkezetbe szervezte, mint volt az oláhoknak.

A bemutatott adatok, míg egyfelől a vidéki némely kisebb takarékpénztárnak nemcsak gazdasági, hanem erkölcsi romboló hatására is rámutatnak; addig mélyen bevilágítanak az erdélyi nemzetiségi pénzügyintézetek akciójába s rá kell irányítsák a figyelmet, nemzeti szempontból is, az erdélyi magyar birtok veszedelmére. Kíváncsok volna azért, hogy a Barabás Endre által megkezdett adatgyűjtés tovább folytassák, legalább a székelyföldre kiterjedőleg, hogy a nemzetiségek aknamunkája, melyet az erdélyi fajmagyarság, főleg a székelység ellen folytatnak, kézzelfoghatólag megállapítható legyen s velük a harc, — a magyar földért — sikeresen felvehető legyen.

Az érdekes felolvasás, melyet élénk eszmecsere követett a Közgazdasági Szemlében fog megjelenni s azután önálló füzetben is közre fog bocsáttatni.

A kézdivásárhelyi állatkiállítás.

A „Kézdivásárhelyi és Vidékének Gazdasági Egyesülete” folyó évi október hó 30 án tartotta meg díjazással egybekötött állatkiállítását, Kézdivásárhelyen. Dr. Sinkovits Ottó egyesületi elnök lelkes hangja megnyitója után megalakult a bíráló-bizottság, melynek tagjai lettek: Kesse Lajos törvényhatósági állatorvos, Balázs Károly járási m. kir. állatorvos, Benkő Pál gazdasági szaktanár, Kőnezy Domokos karatnavolái, Bánffy Benedek szentkatolnai, Vajna Ákos torjai és Bodó Albert karatnavolái földbirtokosok.

A bíráló-bizottság derekas munkát végzett. A felhajtott 165 drb tehén és 71 drb üsző közül a díjazásra méltó állatok kiválasztása nem csekély dolgot adott a bizottságnak, mert a vidék és város legsebbe tehenei voltak kiállítva.

A bíráló-bizottság beható eszmecsere után meghozta határozatát, melyet Eperjesi Albert egyesületi jegyző hirdetett ki az egybegyűlt közönség előtt. Díjazva lettek 3—10 éves magyar erdélyi fajta tenyésztő tehenek, 1—3 éves üszők, 3—10 éves piros tarka hegyi fajta tenyésztő tehenek és 1—3 éves üszők. A magyar erdélyi fajta tenyésztő tehenekre megállapított 8 díj, az üszőkre 6 díj, piros tarka tehenekre 4 díj és üszőkre 1 díj.

A magyar erdélyi fajta tehenek 1-ső díját nyerto

A házaselet boldogságának, ugyanis, sok egyéb különféle dolog közt, az az egyik legfontosabb és legszükségesebb kelléke, hogy a férj mint rettenthetetlen lovag s mint ritka és kivételes lángész szerepeljen a családi tűzhelynél. Ez a vágy még a korlátoltabb férfiak szívében is föltétlenül ott lobog de az igazán bölcsesek és az igazán bátrak se mentesek tőle. Az a férj, aki nem akar imponálni a feleségének, nem is szereti a feleségét. Minden felnőtt ember lelkében, aki valaha egy csinos leánnyal karöltve távozott el az oltártól vagy az anyakönyvvezetőtől, ott szunyad az édes, a boldogító álom, hogy: ha az élet küzdelmei közül a maga kicsike fészkebe hazatér s az előszoba ajtaját maga mögött bezárja, egyszerre vége szakadjon a rossz kedvűnek és az idegességének, s az ebédő lámpája alatt koronázatlan királyává legyen annak a bizalmas körnek, amelyet a szeretet kapesi köt össze egymással. Kedves kisasszonyok, ha nem értik egész tisztán amit mondanak akarok, gondoljanak a legkülönb férfira, ak e világban él: erényekben gazdag, tükletes és lovagias atyjukra, aki akárhányszor nagy lélegzetet véve dobta le magáról a téli kabátját s olyan hangon, amely mindnyájukat megremegette, így szólott:

— Azt hiszem, hogy annak a haszontalan sváhnak se lesz többé kedve ahhoz, hogy én velem kikezdjen... Ha sohase kapta meg a magát, hát most meghallotta, hogy mit tartok felőle...

A mama ilyenkor megdöbbenve nézett föl a férje kipirult homlokára, s aggodalmasan kérdezte: — Már megint összevesztél valakivel?

Emlékeznek ugy-e bár, azokra a Bayardhoz

méltó hőstettekre, amelyeket ilyenkor édesatyjuk, a híz feje előadott? Rettegett krakéleknek bátran a szemükbe mondta, hogy gazemberek, sőt attól se riadt vissza, hogy egy-egy hírhet párbajhőst areul üssön. Kögyetek rápáztak és szivdobogva hallgatták őt, a mama pedig a bámulat megalázódásával rakta a hős tányérjára a legszebb zuzákat, csirkecombokat...

Óh, kedves kisasszonyok, mint fáj a szívem, amikor azt kell mondanom, hogy édesatyjuk, a lovagias és tökéletes férfiú, e pillanatban ép úgy föllentett, mint a Garay János obsitos vitéze. Szó sincs róla, ő mindenképp korrekt és gáncs nélküli való gentleman volt, de azért távolról se jutott eszébe hogy az aktív huszárfőhadnagyokat inzultálja, s a krakélerosztály tiszteletreméltó tagjaival holmi tettelegességekbe bocsátkozzék. Vele is megesett, ami alkalomadtán minden férfiúval megessék, hogy kártya közben vagy az élet egyéb megpróbáltatásai között, szóvitába elegyedett valamelyik ismerősevel, ám az affár távolról se volt olyan veszedelmes, amilyennek otthon, a fehér abrosz fölött feltűntette. De az előadás heve őt is elragadta, fantáziája dolgozni kezdett a mikor a hűség arcokat maga körül látta, s ami a földőg őt is csak elfogta egyszer másszor a mindnyájukkal közös vágy: hogy bámulattal és megdöbbenéssel nézzenek föl rá. Mi baj származott abból, hogy az okos mama a hihetetlen odisszeákat elhitte? Abszolút semmi. Ellenben a hős, amikor vacsora után a pipára rágyújtott, büszke boldogsággal így szólott magában:

— Milyen jó itt on, ahol én vagyok a világ legelső férfiú! Bizony Isten, mégse bolondság a esa-

ládi élet, ahol az emberfiának ilyen szeretetben és megbecsülésben van része!

Nem mondom, hogy minden férj olyan, aminőnek valamikor az édesatyjukat megismerték, hiszen a hűség száz és száz különböző módon nyilatkozik meg a különböző férfiakban. Az egyéniség a foglalkozás szerint is váltakozik, de az okos feleség, akár kit rendelt is a sors melléje mindig bölcsen alkalmazkodik a hitestársa ízléséhez és hajlamaiboz. Együgyű lanitómesterek nem igen ért a proféták mesterségéhez s így nem tudja ki és mi lesz az a férfiú, aki bájos tanítványait majd egy szép napon elrabolja tőle? De akárki is lesz, majdnem bizonyos, hogy ez a szerencsés kópé se lesz kivétel az általános szabály alól, s ő is csak éppen úgy meg fogja kívánni, hogy a maga szakmájában a legkülömb legénynek nézzék mint a többiek, akik ő előtte gyújtották föl az enyhő lángokat a családi tűzhely alatt.

Kisasszonyok, ne felejtsek el, amit oly melegen kötök most a szívükre: tegyék meg neki azt a nagy szívességet, hogy kiváló embernek tartják. Ha véltelenül író lenne a kiválasztott, mutassanak mohó érdeklődést a művei iránt, járjanak lábujjhegyen, ha a Muzsa éppen látogatást tesz a dolgozószobájában, s kérdezzenek tőle csillogó szemmel egyet-mást abból, ami a mesterségének az intimitásai közé tartozik. Ha azt kívánja, hogy bámulják, miért ne tennék meg neki ezt a csekély szolgálatot? Rakják el gondosan a kivágott cikkeket, még gondosabban, mint az ezüstműt vagy a gyémántboutonjukat. Mert az elveszett ezüstműt még lehet talán pótolni másikkal, de az elveszett hangulatot — higgyék meg ne-

Pap István kézdívasárhelyi birtokos tehene, a 2-ik díjat Orbay Miklós szentléleki, a 3-ik díjat Marti András szentléleki, a 4-ik díjat Baróti Bálint szentléleki, az 5-ik díjat Solyom Ferenc torjai, a 6-ik díjat Hodor Sándor szentléleki, a VII-ik díjat Kovács Ferenc szentléleki és a VIII-ik díjat Fábán János szentléleki földművesek tehenei.

A magyar erdélyi fajta üszök 1-ső díja Zonda Lajos torjai, a 2-ik Szász Mihály szentléleki, a 3-ik Mészáros Antal szentléleki, a 4-ik Zajzon Lajos torjai, az 5-ik Kovács Péter szentléleki és a 6-ik Dézsi András szentléleki földművesek üszőjének ítélte.

A piros tarka üszök 1-ső díja Ranc Sándor oroszfalvi, a 2-ik Veres Péter martonfalvi, a 3-ik Pászka József oroszfalvi és a 4-ik díj Kertész Ferenc karatnavolái földművesek teheneinek lett oda ítélve.

A piros tarka üszök díját Győrbíró András szentkatolnai birtokos 1 éves eredeti pinzgau üszője nyerte.

A egyesület határozata szerint csak 50 holdon alól levő birtokok részesíthettek pénzdíjakban, az 50 holdon felüliek dícsérő oklevelekkel lettek kitüntetve.

Dícsérő oklevelet nyertek: Tóth István kézdívasárhelyi, Nagy Béla kézdívasárhelyi, Fülöp Simon martonfalvi, Solyom Gyula torjai, Séra Imre kézdívasárhelyi, Opra Albert peselneki, Janosó Károly kézdívasárhelyi, Molnár György szentléleki birtokosok.

A díjakat a kiállítás területén csztottak Szöcs Károly egyesületi pénztárnok; a dícsérő okleveleket az egyesület postán fogja kézbesíteni.

A kiállításon nagy közönség gyűlt össze, különösen a földművesekből, kik példát nyerhettek a helyes és egyszerű szarvasmarha tenyésztésről. A kitüntetett állatok tulajdonosainak szolgáljon buzdításul az elismerés, hogy szép állataik utódait még gondosabb tartás és gondozás által tegyék méltóvá a kitüntetésre.

A kiállítás délután 1 órakor záródott be. A gazdasági egyesület tagjai és tisztviselői mintegy negyvenötön a Vigadó éttermében gyűltek össze társas ebédre. A földmívelésügyi minisztert és a székely kormánybiztost táviratban üdvözlözték.

Kézdívasárhely, 1904. okt. 31.

Eperjesi Albert,
egyesületi jegyző

NAPI HIREK.

— **Kitüntetés.** A király Dr. Sinkovits Aurél magyar királyi honvédségi elsőosztályú ezred-

kem — soha többé! Ha ügyvéd lesz, hallgassák meg türelemmel a pörös eseteit s játszáskor néha szándékosan a naiv teremtetést, aki bámulattal és megilletődéssel néz föl a magyar Carrarára vagy a magyar Bluntschli-ra. Ha orvos, ha képviselő, ha kereskedő, mindig a legelső, a legkitünőbb szakembert lássák benne, vagyis helyesebben: viselkedjenek mindig úgy, mintha nagyságának hatalmas szuggesztója alatt állanának. Az ő szívében ez növelni fogja a gyöngédséget, amit Kegyetek iránt érez s akárhol is legyen, mindig izgatottan fog hazasiatni a kicsi fészekbe, amelynek ő az abszolút uralkodója.

Lehet, hogy akad egy-egy felületes bölcselkedő, aki a vén praktikus tanácsait immoralistáknak tartja, mert hiszen ugyebár, az volna az ideális házasság, ahol a két fél még a legtitkosabb érzéseit is őszintén és bizalommal meggyónja egymásnak? De kedves kisasszonyok, az élet nem alkalmazkodik ám mindenben a felsőbb leányiskolák számára írt olvasókönyvekhez s a tulságos őszinteség némelykor sokszorta veszedelmesebb, mint a tulságos diplomatizálás. Az emberek gyöngye, hű és gyarló teremtetése, akik az absztrakt morál szerint mindig csak a többieket ítélnek meg, de önmagukra nézve a morál törvényeit nem ismerik el kötelezőknek. A kevés, de jóindulatú álság, amelynek alapja a tisztá és okos szeretet, igazán nem bűn; főképp ha olyan nemcs cél szolgáltatásban áll mint a házasság boldogsága. Inkább egy kicsike, kedves komédiázás, mint a hosszú, sivár, szeretet nélkül való bandukolás az élet utolsó állomása felé.

orvosnak a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A polgári körökben is közkezdveltségnek s népszerűségnek örvendő katonasorvos e kitüntetéséhez velünk együtt városunk egész társadalma őszintén gratulál.

— **Kinevezés.** A király Dr. Gyöngyössi Istvánt, a kézdívasárhelyi kir. törvényszék jeles tehetőségű jegyzőjét kinevezte a sárkányi (Fogarasmegye) kir. járásbírószághoz aljárásbíróvá. A sárkányi járásbírószághoz kitűnt bírói nyert Dr. Gyöngyössi, míg városunk társadalma egy lelkes ifju tagját, lapunk pedig buzgó munkatársát vesztette el e kinevezéssel, melyhez szívből kívánunk szerencsét!

— **Emléktettek a honvédségnél.** A király Péchy Aladár honvédbiznys kezelőbiztost főhadnaggyá. Kőncsey Károly és Michnay Rezső tiszthelyetteseket honvéd hadnaggyokká léptette elő. Gratulálunk!

— **Egyházi ünnepélyek.** Impozáns módon ünnepelte meg a kézdívasárhelyi ev. ref. egyházközösség a reformáció kezdetének évfordulóját. Hírom alkalmat is nyújtott az egyház vezetősége a híveknek, kicsinyeknek és nagyoknak egyaránt arra, hogy a nap jelentőségét méltóan megünnepeljék. Az első ünnepély okt. 30-án vasárnap d. u. az áll. iskolák tornacsarnokában volt szerteszét a tanulóifjúság részére rendezték s a szereplők is jórésztben a tanulóifjúságból kerültek ki. A főgimnáziumba járó ref. ifjak énekkara énekelt szép megnyitó éneket, melyre Cirmai Zoltán lelkésznek az ifjúság értelméhez alkalmazott megnyitó beszéde, majd egy szépen sikerült párbeszéd s 2 hatóság szavazata közben Pászthy Dezső 8. oszt. tanuló csinos, talpraesett felolvasása, végül az összes ifjúság éneke követett. A második, a „főünnepély” okt. 31-én hétfőn d. e. a templomban folyt le. Itt Szabó Jenő gyönyörű imája Cirmai Zoltán pompás alkalmi beszéde s Nagy Gerő lelkemelő énekszója s a dalkör összevágó énekei képezték az ünnepély kimagasló részeit. A harmadik ünnepély a tornacsarnokban okt. 31-én d. u. folyt le, az előbbiekhöz nem kevesebb hasonló nagy hatással, de már csekély közönség részvételével. Pedig a műsor igazán megérdemelte volna, hogy a helyet zsúfolásig megtöltsék a ref. hívők, a felnőttek, a kiknek valójában rendezve volt ez ünnepély. Cirmai Zoltán kitűnt beszéde, s ugyancsak az ő és Nagy Gerő gyönyörű szavatai, igazán magas nívón állottak, kár, hogy oly kevesen jöttek el élvezni a műsor e három nagy határu pontját. Végezetül Bodor Géza esperes intőztetéses, lelkes beszédet a közönséghez, megköszönve egyszersmind a derék rendezők nagy buzgalmát.

— **Halottak napja.** Hova tovább, mind nagyobb kegyelettel, de egyszersmind több lükszussal ünnepelik meg ország-szerte, s így Kézdívasárhelyen is Halottak napját. A vagyonosabbak valóságos pazarlással felérő fényt fejtenek ki kedveseik sírjainak sírboltjainak kivilágításában. De a legszegényebb emberek is meghozzák e napon az áldozatot egy néhány mécsvilág alakjában halottaik emlékének, s ki tudja, hogy az ők áldozatuk szegény kis lángja nem méltóbb-e asírban pihézőkhöz, mint azoké, akik e szomorú helyen is egymást tülléltalni igyekeznek a fény és pompa kifejtésében.

— **Áthelyezés.** Barna Béla m. kir. honvéd százados Kézdívasárhelyen, a 24-ik honvéd gyalogezred 3-ik zászlóaljától hasonló minőségben a kassai 9-ik honvéd gyalogezredhez helyeztetett át.

— **Kinevezés.** A sepsiszentgyörgyi kir. pénzügyigazgatóság Biszak János érettségist tett ifjut kinevezte a kézdívasárhelyi kir. adóhivatalhoz gyakornokká.

— **Iskolalátogatás.** A kézdívasárhelyi iparos tanonciskolának mult szombatn előkelő látogatói voltak. A véletlen folytán egyidőben érkeztek városunkba Csánki Gyula kir. tanfelügyelő és Dózsa János, ipariskolai országos szakfelügyelő s így egyszerre teljesítettek hivatalos látogatást városunk iparos tanonciskolájában. Meghallgatták a tanításokat, megvizsgálták a rajz- és írásbeli munkákat s úgy a tanítás és nevelés kiváló sikerével, mint a csinos rajzok és írásbeli dolgozatokkal teljes mértékben meg voltak elégedve, s ennek a vizsgálat után tartott tanfelületi értekezleten kifejezték is adtak.

— **Reformáció emlékünnepe.** Dálnokban is megtartotta az egyházi személyzet okt. 31-én a reformáció emlékünnepe. Kiss József lelkész 23-án és 30-án hirdette ki az emlékünnepe megtartását, melyre a híveket meghívta azzal, hogy ezen az egy protestáns ünnepe mentől nagyobb számmal

jelenjenek meg. Nem sok fogékony szívre találtak a buzdító szók, mert egy pár nőn kívül csak az állami iskola növendékei voltak jelen tanítóikkal teljes számban az ünnepélyen. Az ünnepély így folyt le: „Téged áldunk... Te rólad zeng...” és a XC. zsoltár éneklése után Kiss József imádkozott. „Oh sionnak...” orgona kísérettel énekelte Donáth Mátyás énekező. Alkalmi beszéd alapja: Pál levele az eferusbellekhez II. rész 19–21. vers. Záró ima mindkettő Kiss József által. A XVI. dicsőret 3. versét énekelte a gyülekezet. Lelkészünk kilátásba helyezte, hogy jövőre ezen a napon urvacora osztás is lesz.

— **Ujencok esküje.** November 1-én ünnepélyos szent mise hallgatása után, a szokott katonai szabályok szerint Kézdívasárhelyen is megtörtént a honvéd ujencok eskütétele a lakannya udvarán. Az ünnepélyos aktusnak a civilek köréből is sok nézője akadt.

— **Törvényhatósági képviselők választása.** Kézdívasárhely város polgármesterétől a következő értesítést vettük: Alispán urnak 13110/904. számú leirata alapján közhírré tétetik, hogy Kézdívasárhely r. t. város részéről az 1898. évben megválasztott néhai Kovács Dániel és Dr. Török Andor törvényhatósági bizottsági tagok megbízatása 1904. év végén lejárván, helyükbe 1910. év végéig terjedő megbízatással két tagnak megválasztása 1904. évi november hó 15. napján d. e. 9 órára kitűztetik a városház nagytermébe. A választás elnöke ifj. Kupán József kereskedő. A választás d. e. 9 órakor kezdődik és megszakítás nélkül tart d. u. 4 óráig. A szavazás titkos. Kézdívasárhelyt, 1904. évi október hó 28-án. Dr. Török Andor polgármester.

— **Ifjúsági ünnepély.** A kézdívasárhely-kantai róm. kath. főgimnázium ifjúsága védőszentje Szent Imre herceg tiszteletére az intézet rajztermében folyó évi november hó 5-én délelőtt 10 órakor ünnepélyt rendez, a szent misét és szent beszédet követő alábbi műsorral: 1. Megnyitó beszéd. Tartja: Hassák Vidor főgimn. igazgató. 2. Rákóczy kesergője. Előadja: a főgimn. zenekara. 3. Szent kép az erdőben. Irta Rudnyánszky Gy., szavalja: Bándy István V. o. t. Ének szent Lőréről. Előadja: a főgimn. vegyeskara. 5. Ünnepi beszéd. Tartja: Elekcs Béla főgimn. VIII. o. t. 6. De Guiramento (opera részlet). Fuvola-duett. Előadja: Keresztes István és Zakariás Árpád főgimn. VI. o. tanulók. 7. Celli bucsu. Irta Eendrődi S. Szavalja: Nagy Géza VI. o. tanuló. 8. Népdal. Éneklő: a vegyeskar. 9. Záró beszéd. Tartja: Domby Lajos főgimn. tanár.

— **Vasuti késlekedés.** A brassó-háromszéki vasuton a napokban a vonat rendszeren $\frac{1}{2}$, sőt $\frac{3}{4}$ órával is későbbben érkezett be Kézdívasárhelyre. Ez a késés sok tekintetben hátrányos az utazó közönségre s mivel okát nem tudhatni, felhívjuk rá a vasuti osztálymérnökség figyelmét.

— **Tűzvész Almásban.** Almásban a mult héten gyermekek gondatlan pajkosságából tűz ütött ki a községben, amely másnap délig 13 családot tett hajléktalanná. A kár hivatalos becslés szerint épületekben 4130 K. Ingóságokban. 5440 K. Összesen 9570 K. Ebből biztosítva volt 3400 K.

Piaci árjegyzék 1904. október hó 27-én.

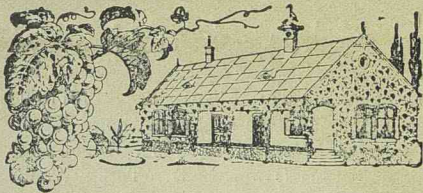
	20 kor.	50 fillér.
Buza, tiszta, mmázsája	19	90
közepes	14	—
Rozs	11	50
Árpa	17	20
Töröktuza	11	50
Zab	—	17
Borsó literje	—	25
Lenese literje	—	24
Paszuly	—	28
Kása	—	28
Burgonya hektóliterje	2	44
Marhahús kilogrammja	—	88
Sertéshús	1	12
Borbécsushús	—	56
Szalma mm.	2	—
Széna mm.	8	—
Ökör párja	580	—
Tehén	420	—
Ökörbőr	32	—
Tehénbőr	22	86
Faggyuygyertya kilogr.-ja	—	86
Faggyu mm.	56	—
Tűzfű 1 □ m.	4	60
Malac darabja	3–6	—
Liba párja	4	80
Csirke párja	1	80
Bárány darabja	—	—
Tojás 10 db	—	60
Tehéntej egy liter	—	16
Bivalytej egy liter	—	24

Hirdetések.

Eladó ház.

A piac soron 3 szobás, egy konyha, kamara, istálló és szinálj kut résszel **eladó**, bővebbet a kiadóhivatalba.

141. 1 - 3.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert na-

gyobbrésze ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajtákat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlő-érés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala me lett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek stb. a legremekesebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismeretisére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki ezimét egy levelező lapon tudatja.

229. 19-20.

Czim:

Érmelléki első szőlőültetvénytelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Hirdetések

jutányos áron felvételnél e lap kiadóhivatalában.

Méregmentes!

Szabadalmazva 1216. sz.

„Fuchsol“ kipusztítja az összes rágóállatokat és pedig: patkányokat, házi- és mezei egereket, emberekre és házi állatokra való veszély nélkül.

„Fuchsol“ kipusztítja az összes férgeket, u. m. poloskát, bolhat, svábbogarakat, molyt, stb. a fájzattal együtt.

„Fuchsol“ nem általános szer, hanem minden állat nem részére külön szer létezik.

Kapható vidéki városokban, gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél. (8. 6-12.)

Közvetlenül kapható Ujházy Árpád és Társai vegyészeti laboratóriumában POZSONYBAN.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bálí, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindenemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon díszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak -- olesó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

Mindennemű szükségeltető községi, közgazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmoskönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárak dus választékban.

A „Székelyföld“ kiadóhivatala.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra elláttatom éresarkokkal, miáltal azok tiszszerte tartósabbakká válnak. Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigarettá-, szivar- és névjegy-tálcák. Fűsük, bajuszkéfék. Továbbá acél- és nikkell remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, cvikke-
rek, olvasók, borotvák

IFJ. JANGSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó“-féle gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Butorraktáromban mindigállandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoscsikat, ablak carnissokat, hajlitott és

préselt ületű székeket, chiffonokat, mosdó-, éjjeli- és étszekerényeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg ujonnan berendezett asztalos műhelyemben kitűnő száraz anyagból saját felügyeletem alatt készítettetek s olcsó árak mellett bocsátok szíves rendelkezésre.